

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VDÁVÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL A ZÁKLADNÍ ŠKOLA HANSPAULKA

4/2018

21. ročník

ZDARMA

CO ?
NAJDETE UVNITŘ ?

■ Docela malá vánoční povídka ■ Armádní generál ■
Karel Janoušek ■ Kodymka a kostel sv. Matěje ■ Matějská pouť V.
■ Nová kniha o módě B. Janoštkové ■ Ze školy a Sokola ■
Od sv. Matěje ■ Ekodomov ■ Aktuality a informace

Prosinec

Po sněhu půjdu čistém, bílém,
 hru v srdci zvonkovou.
 Vánoční země je mým cílem.
 Až hvězdy vyplovou,
 tu budu blízko již. A budu ještě blíž,
 až lesní půjdu tmou.

Tu ztichnu tak, jak housle spící,
 a malý náhle, dětinný,
 a v rukou žmole beranici,
 včarován v ticho mýtiny,
 tu budu blízko již. A budu ještě blíž,
 svých slz až přejdu bystřiny.

Mír ovane mne, jakby z chléva,
 v němž vůl a oslík klímají,
 světýlka stříknou zprava, leva,
 noc modrá vzlykne šalmají,
 tu budu blízko již. Ach, jsem tak blízko již,
 snad pastýři mne poznají...

Fráňa Šrámek

Docela malá vánoční povídka

Po celé 19. století měli spisovatelé a novináři jednu již předem jistou zakázku. Napsat vánoční povídku. A tak se zrodila pověstné „Děvčátko se sirkami“, mrznoucí na nehostinné prosincové ulici a po ní řada dalších sirotků vesměs také s velice smutným osudem.

Naše povídka bude úplně jiná – a záleží jen na čtenářích, zda se rozhodnou, je-li se smutným nebo s veselým koncem. Odehrává se v druhé polovině 20. století. (A mohla by se také jmenovat „Proč pan Novák nejde o Vánocích přímo k autobusové zastávce“.)

Pan Novák byl svobodný pán středního věku, středně vysoké postavy a středně bezvýznamného postavení v kanceláři Okresního stavebního podniku. Svobodný zůstal nejspíš proto, že i jeho vášně a zájmy měly jen prostřední rozměry. Bydlel sám v podnájmu ve středně spořádané střediskové obci D. a do práce v nedalekém okresním městě M. jezdil pravidelně autobusem.

Tou dobou se ještě na Štědý den dopoledne pracovalo a pan Novák šel ráno jako vždycky nejkratší cestou k zastávce autobusu. A tu mu jeho středně dobře pracující paměť připomenula, že dnes v kanceláři neskončí práce jako obvykle. Jak bylo zvykem, uspořádá se malá přátelská besídka s mírným popíjením a rozdáváním drobných dárečků. A on nemá nic pro svého soudruha nadřízeného, který je ještě ke všemu také bydlí v obci D.

Měl ještě pět minut času a u zastávky již byla otevřená trafika (Jediný krámeček, který byl v obci D. již za kuropení otevřený.) Teprve když za sebou zavřel dveře, uvědomil si, že soudruh nadřízený je militantní nekuřák. Pozdravil starou trafikantku, která právě přikládala do železných kamínků a bezradně se rozhlédl. Na stojánku s pohlednicemi („Vše nejlepší k svátku“ i „Šťastné vánoční svátky“) byl mírně pomuchlaný los slibující bohaté výhry ve „Výherní loterii Čs. státní pojišťovny“. Za panem Novákem začali postávat další a netrpěliví zákazníci. Vždyť všichni chtěli odjet za prací stejným autobusem.

„Tak já si vezmu ten los“, vyhrkl pan Novák, „a dejte mi ho do nějaké pěkné obálky a k tomu tu vánoční pohlednici.“ Přání bylo splněno a pan Novák spolu s hloučkem spouštějících nasedl do autobusu.

Dárek byl oceněn se spíš více než méně předstíranou radostí, a po Vánocích bylo samozřejmě všechno zapomenuto. Jenže

pak, hned po Novém roce, se to stalo. Bába trafikantka osobně vyběhla z krámečku za nekuřákem panem Novákem a s radostným a dlouhým skřehotáním mu vnutila do ruky tažební listinu. Modrou propiskou tam byla potřena čísla těch losů, které byly do její trafiky dodány a které se tu také prodaly a byly taženy. Autobus na zastávce už chrochtal, pan Novák v poklusu zasunul výherní listinu do kapsy a jel úřadovat.

V úřadu pan Novák se středně velkou pečlivostí připravil poštu pro soudruha nadřízeného a začal zakládat vyřízené faktury. A pak se zase nějakou dobu klasicky nic nedělo. Až najednou se u chátrajícího domečku soudruha vedoucího objevilo lešení a za přiměřeně dlouhou dobu se zpod lešení vyloupla velice hezká, dobově načančaná vilka. (Pro svého člověka OSP v městečku M odvedl dobrou práci.) A protože se v celé české kotlině a tedy i v obci D. a městečku M. nikdy nic dlouho neutají, všichni už brzy věděli, že peníze na přestavbu a výstavbu poskytla hlavní výhra v té vánoční loterii.

Soudruh vedoucí se na pana Nováka i nadále soudružsky usmíval, ale o darovaném losu nikdy nepadlo ani slovo. A tak se nedivte, že pan Novák to snesl tentokrát s více než jen středně smíšenými pocity a k autobusu chodí od té doby menší oklikou, aby tu načančanou vilu nemusel vidět.

Jindřich Schwippel

Výstava Záhada Čapkova koberce

Výstavou *Záhada Čapkova koberce* ve Veletržním paláci se završil náš příběh o sběratelském zájmu Karla Čapka o orientální koberce publikovaný v *Hanspaulce* č.4/2017. Sběratelská náruživost ho zavedla do obchodu s koberci paní Heleny Zajíčkové, kde objevil nesmírně vzácný koberec - *bílý anatolák*, se vzorem ptáků, pocházející ze západního Turecka a zvaný podle soudobé nomenklatury *koberec selendi*.

Karel Čapek, který si stačil prostudovat veškerou dostupnou literaturu, samozřejmě odhadl sběratelskou hodnotu koberce a ihned o něj projevil zájem. Šlo však o příliš vzácný kousek, než aby si ho i světznámý spisovatel mohl dovolit. Své trable s koupí koberce, při níž projevil všechny důmysl a přesto neuspěl, vypověděl v povídce *Čintamani a ptáci*, která tvoří součást knihy *Povídky z druhé kapsy* (1929).

Vystavený koberec, pravděpodobně z druhé poloviny 16. století, je jedním z nejstarších orientálních koberců v českých sbírkách. Výstava detailně

dokumentuje restaurátorský proces, kterým koberec prošel. Návštěvník má možnost shlédnout na fotografiích i další koberce, kterými si Čapek vyzdobil svůj byt. Ve způsobu, jak si Čapek uspořádal pracovnu, dýchne na diváka něco ze spisovatelovy přítomnosti, s jeho potřebou cítit se při práci teple a dobře. Jednotlivé exponáty jsou podrobně popsány.

Pro zvláště zaujaté návštěvníky je připraven zkušební koberec, na kterém mohou po zkušenostech získaných prohlídkou pokračovat ve tkání.

Čapkovu sběratelskou vášeň charakterizují slova, která tento vyrovnaný člověk v období kruté trýzně napsal Věře Hružové:

„A teď o své nové lásce. Jsou to perské koberce, do kterých jsem se zbláznil; a jako někdo, kdo nemá dost peněz na ta nečnici, do které se zamiloval, tak já nemám dost peněz na tuto hříšnou vášeň.“

Zdeněk Jonák

Armádní generál Air Marshal RAF RNDr. Karel Janoušek

(dokončení)

V minulém čísle jsme se seznámili s životem generála Karla Janouška, který nebyl ani rodákem, ani obyvatelem Hanspaulky, ale je pohřben na hřbitově u kostela sv. Matěje. Zeptali jsme se manželů Křenkových, příbuzných generála Janouška, co je vedlo k přenesení jeho ostatků právě sem.

Ostatky pana generála byly původně uloženy v našem rodinném hrobě na hřbitově v Libni. Důvodem k přenesení ostatků byla především nespokojenost se stavem a udržováním libeňského hřbitova a touha, aby místo uložení ostatků pana generála bylo opravdu důstojné. Bydlíme v Praze 5 a několikrát jsme zašli do kostela sv. Matěje. Kromě krásného kostela jsme byli nadšeni i hřbitovem ocenili jsme hlavně, jak je hřbitov udržován!

Díky velké ochotě hřbitovní služby v Bubenči se nám podařilo zakoupit nádherné místo v blízkosti kostela. Přesně takové důstojné místo jsme si představovali pro uložení ostatků tak výjimečné osobnosti československých dějin.

Jaký je Váš vztah k Praze 6 – Hanspaulce a Babě?

Bydlíme v sousedství Prahy 6, rádi chodíme na procházky na Hanspaulku, Podbabu, Bílou horu, do Šárky....

Jak proběhlo slavnostní přenesení a uložení ostatků p. generála?

Přenesení ostatků proběhlo 12. května 2014 a bylo velice důstojné a slavnostní. Pietního aktu se zúčastnil bývalý velitel letectva gen. František Padělek, zástupci veteránských organizací, Vojenského historického ústavu, členové klubu generála Janouška, samozřejmě členové rodiny a další příznivci. Duchovní rozměr celému pietnímu aktu dal augustiniánský kněz Antonio Rivas. Díky velkorysosti Ministerstva obrany se každý

Dopravní letoun Airbus A 319, nesoucí jméno „Generál Janoušek“

rok koncem října koná slavnostní vzpomínkový akt u příležitosti narození i úmrtí pana generála. Dne 25. října letošního roku se uskutečnil u hrobu armádního generála Janouška na hřbitově u Matěje pietní akt při příležitosti 47. výročí jeho úmrtí. Akt organizovala Československá obec legionářská a proběhl s vojenskými poctami.

Jaký jste měli při slavnostním ceremonálu pocit?

Vždycky při podobných příležitostech máme pocit satisfakce, kterou naše země po dobu vlády komunistického režimu panu generálovi dlužila. Bohužel se všech největších poct už nedožil, ale přesto jsme šťastni, že alespoň po jeho smrti se naše země stala svobodnou a uvědomuje si, co vše generál Karel Janoušek pro ni vykonal. Památku všech podobných osobností bychom si měli stále připomínat a neměli bychom zapomínat, kolika lidem komunistický režim zničil životy!

Jako vyjádření úcty ke generálu Janouškovi pojmenovala česká armáda jeden z nových dopravních letounů typu Airbus A 319, který byl zařazen do provozu 6. února 2006, jeho jménem. Pod okny pilotní kabiny je z obou stran nápis **Gen. K. Janoušek KCB**. Tento letoun vládní letky se používá pro dopravu prezidenta republiky a nejvyšších státních činitelů.

Jiří Frynta

Matějská pouť aneb pouť jako žádná jiná

Zrození z nejistoty

Dokončení

Zřejmě i to přimělo 16. listopadu 1573 Jiří Bartholda z Breitenberku, aby se v Klementinu zapsal na studium historie, logiky a poetiky. Předtím navštěvoval školu v Mostě, Plzni a v Horšovském Týně. Na Svatoklimentské koleji studoval tento – pro dění u svatého Matěje významný – humanista čtyři roky. Mezi jeho učitele patřil i věhlasný teolog a dramatik Edmund Kampián (angl. Edmund Campion, 1540–1581), který zemřel krutou smrtí a v roce 1970 jej papež Pavel VI. svatořečil. Edmund Kampián se narodil v Londýně do rodiny vzdělaného anglikánského knihkupce. Od malička se projevovala jeho značná inteligence, a tak byl roku 1555 představen tehdejší katolické královně Marii Tudorovně, což na mladíka zapůsobilo natolik, že nakonec tajně konvertoval ke katolicismu. Studoval filozofii, teologii a historii, a byl promován magistrem filozofie na Oxfordské univerzitě. Při této příležitosti odpřisáhl věrnost i nové anglické královně Alžbětě a její anglikánské církvi. Pro svoji inteligenci a organizační schopnosti se stal oblíbencem vlivných lidí na Alžbětině dvoře. Avšak jeho postupný příklon ke katolicismu jej přiměl v roce 1569 k vypovězení přísahy věrnosti královně a anglikánské církvi, načež odešel do Irska, kde pokračoval ve své pedagogické činnosti. V roce 1571 se přestěhoval do tehdy Španělského Nizozemí. Následně odešel pěšky do Říma, aby v roce 1573 vstoupil do formujícího se řádu jezuitů. Svůj noviciát v řadě strávil v Českých zemích, nejprve v Brně

(1573) a následně v Praze (1574). Po svém jmenování profesorem vyučoval šest let rétoriku a filozofii v Klementinu. Pro potřeby výuky se naučil i česky. Právě v tomto období se stal jeho žákem Jiří Barthold z Breitenberka. Edmund Kampián se rovněž věnoval psaní a provádění divadelních her, které byly významnou součástí jezuitského působení na veřejnosti. Jsou známy zejména dvě: o sv. Václavovi a o králi Saulovi. Veřejně je ve dvoře Klementina provedli studenti tamního gymnázia. V roce 1577 se cesty žáka a učitele na čas rozešly. Jiří Barthold z Breitenberka odešel do premonstrátského kláštera v Louce u Znojma, kde začal přednášet základy gramatiky, logiky a poetiky. V roce 1580 se však vrátil do Prahy, aby dokončil přerušená studia, která dokončil následujícího roku úspěšným získáním titulu bakalář. V březnu tohoto roku opustil Edmund Kampián Prahu, odcestoval do Vídně a posléze byl vyslán na misie do Anglie, kam přibyl v době vrcholících protikatolických persekucí. Jeho skryté působení, během kterého sloužil tajné mše, podával svátosti, tiskl letáky a psal knihy, vydrželo více než rok. Nakonec byl zatčen, uvězněn v londýnském Toweru, vyslýchán a dvakrát mučen na skřipci. Edmund Kampián odmítal přestoupit na anglikánskou víru, odmítl i milost či finanční úplatky výměnou za ukončení misijní činnosti a odchod z Anglie. Nakonec byl shledán vinným i za špionáž a odsouzen k smrti oběšením a následným rozčtvrcením. Poprava byla vykonána 1. prosince 1581.

Ale zpět na kontinent, kde 13. prosince 1545 papež Pavel III., jak již bylo uvedeno v první části našeho vyprávění, inicioval 19. ekumenický tzv. Tridentýský koncil, který se ostře vymezil vůči reformaci. Tento koncil sledoval i biskupský právník Ippolito Aldobrandini, budoucí papež Klement VIII., z jehož rozhodnutí byly v roce 1598 uděleny kostelu sv. Matěje plnomocné odpustky. Tridentýský koncil probíhal v atmosféře konfrontace s císařem Karlem V., který se koncil snažil ovlivňovat. Proto bylo místo konání koncilu v roce 1547 přesunuto do v té době papežského státu Boloně, což značně omezilo možnosti císařova nátlaku.

Dalším – a pro naši „matějskou tradici“ svým způsobem signifikantním – krokem papeže Pavla III. ve věci integrity víry a přezkumu falešných či chybných nauk, bylo založení Kongregace římské inkvizice (Congregatio Romanae et universalis inquisitionis). Stalo se tak 21. července 1542 a tento úřad v pozměněné podobě působí coby nejstarší kongregace papežské kurie

Sv. Petr Canisius / Peter Kanis (1521–1597), zakladatel
Jeziuitské koleje v Klementinu nazvané po něm Canisium.

dosud. Posláním Kongregace římské inkvizice byla především ochrana katolické církve před heretickými učenými, což se dělo různými prostředky. Inkvizice jako taková měla kořeny v obraně křesťanství proti těmto učeníům ve 12. a 13. století. Její koncepce odkazovala na staré římské právo, a proto byly případné rozsudky smrti předávány světské spravedlnosti. Ač se jednalo o církevní nástroj moci, mnozí panovníci neodolali pokušení využít jej k prosazování svých vlastních potřeb. Stávalo se, že inkvizice sloužila jako nástroj vlády, nebo k osobnímu prospěchu. Ostatně byla to španělská (přesněji aragonská) inkvizice, která se jako první částečně osamostatnila od papežské moci a od 15. století byla podřízena vůli panovníka. Ten ji v tomto konkrétním případě využíval jako ekonomický i mocenský nástroj ke konfiskaci židovského majetku nebo vyhánění Maurů ze Španělska. I z tohoto úhlu pohledu je zapotřebí nahlížet na rozhodnutí papeže Pavla III. jako na snahu navrátit tomuto institutu jeho původní význam a podřídit jej jasným pravidlům, která by zamezovala zneužití inkvizice.

Ač nelze zcela paušalizovat, je možné tvrdit, že obecně papežská inkvizice proslula spíše svojí často nekompromisní cenzurou zhmotněnou do Indexu zakázané literatury než zabavováním židovského majetku, jak se hojně dělo v případě španělské inkvizice. A právě tento rozdíl naznačuje trhlinu v přístupu k reformaci a heretickým naukám. Tento rozpor se začal výrazně projevovat po roce 1556. Toho roku abdikoval císař Karel V. a svoji říši, moc a úřady rozdělil mezi bratra Ferdinanda I. Habsburského (děda císaře Rudolfa II.) a svého syna Filipa II., jak jsme podrobněji rozvedli dříve v listu Hanspaulka. V roce 1563 byl budoucí císař, tehdy však ještě mladíček Rudolf II. Habsburský,

Sv. Edmunt Kampaň / Edmunt Campion (1540–1581),

se svým mladším bratrem Arnoštem vyslán na výchovu ke španělskému dvoru. Zde si prošel komplexním dvorským vzděláním a seznámil se s celou škálou světských i církevních metod uplatňování moci. Je známo, že přílišná krutost španělských inkvizičních procesů citlivého Rudolfa spíše odpuzovala, než oslňovala. To se spolu s dalšími faktory začalo později projevat v jeho snaze vládnout více rozumem než silou, formou aktivní podpory kultury, umění, vědy či alchymie na úkor stavění pranýřů, nebo šibenic a hranic.

Byla to právě Rudolfova nevěle podpora své španělské příbuzné, jakožto i jeho podpora humanistických ideálů a vidění světa, které se zasloužily o hlubší zakotvení ideálů humanismu do základů české společnosti. Vznik tradic, které – jako právě ta matějská – obyvatele různé víry spíše spojovaly, než rozdělovaly, to přímo dokazuje. Z tohoto úhlu pohledu jsou renesanční kořeny Matějské pouti zcela zjevné a její nadčasové hodnoty zasluhují naši pozornost i péči.

Beata a Jiří Altior

Co se má stavět v našem okolí, aneb jak nejlépe zhodnotit stavební pozemek

Plánovaná novostavba v ulici Na viničních horách

Hanspaulka je příjemné místo k bydlení pro svou polohu, zeleň a relativní klid; má také svého "genia loci", což souvisí s péčí o architekturu a lidské dimenze zdejších staveb. Na těchto přednostech se však dá snadno parazitovat: ceny pozemků stále stoupají, a tak se sem hrnou nejen zájemci o kvalitní bydlení, ale i ti, co chtějí pouze zhodnotit své úspory. Postupně se charakter zdejší zástavby mění, když ale jde "v první řadě" o peníze, může být výsledkem zhydění našeho okolí na dlouhé desítky let.

Asi jste si všimli, že se v říjnu začal bourat dům Na viničních horách 8. Povahu investora lze odhadovat již z přípravných fází stavby: v roce 2017 bez náhrady porazil dvě vzrostlé borovice černé na svém pozemku, a v létě pak hořely na zahradě táboráky z jejich dřeva. Demolice domu proběhla počátkem října tohoto roku velmi nešetrně – v sousedních zahradách to vypadalo, jako v okolí Radotínské cementárny v osmdesátých letech minulého století. Ačkoliv podle vydaného Souhlasu s odstraněním stavby měl stavebník bourat dům, kromě betonového přízemí, bez použití těžké techniky, jednoho dne přijel velký bagr a srážel zdi domu vcelku.

To ovšem není nic proti tomu, co se na uvolněném pozemku chystá. Tam, kde stál dům jeden, mají podle žádosti o územní rozhodnutí vyrůst domy dva, každý se čtyřmi nadzemními podlažními a luxusními byty o rozloze 200 m² (formálně však jde o jeden dům se společným podzemím a dvěma nadzemními

částmi). Toto společné podzemí, a navíc pochozí terasu (v nové verzi pouze střechu s výstupem schodiště a výtahu) je třeba k oněm čtyřem podlažím přičíst. Co se týče objemu stavby, investor počítá s trojnásobným zvětšením obestavěného prostoru oproti současnému (mizejícímu) stavu, což povede prakticky k likvidaci zeleně na příslušném pozemku. To vše ve stabilizovaném území, kde by nemělo docházet k žádným výrazným změnám v charakteru stavby, a navíc v území se zvýšenou ochranou zeleně, podle platného územního plánu.

Podobně, jako někteří obyvatelé ostatních nemovitostí, i my jsme využili právo se v územním řízení vyjádřit – dovoluje nám ocitovat krátký úryvek: *"Podle našeho názoru předložený projekt nepřijatelným způsobem těží z estetické a užitné hodnoty okolí, k níž nepřispívá, naopak*

ji významně narušuje, přičemž možnosti svého pozemku využívá maximálně přípustným způsobem. Jestliže takové využití soukromého pozemku získá souhlas orgánů územního plánování, mohou stejně začít uvažovat další majitelé nemovitostí (v dosud obyvatelné čtvrti), aniž by byl důvod jim nevyhovět (**všichni majitelé by měli mít stejná práva a možnosti výstavby**). Jakmile tak bude otevřena možnost intenzivního komerčního využití, lze očekávat, že se jí chopí více majitelů/obyvatel – někteří možná i v obavě, že sousedi tak učiní dříve a jejich pozemky tak ztratí hodnotu (půjde již o bydlení na sídlišti, nikoli ve vilové čtvrti). Z hlediska dalšího rozvoje celého dotčeného území tento projekt představuje významné riziko posunu velmi nepříznivým směrem.

Jinými slovy, chtěli bychom vědět, zda-li princip shodnosti práv platí i v oblasti Hanspaulky, která je komerčně dobře využitelná.”

Přejeme si, aby estetické hodnoty území, kde žijeme spolu se svými dětmi a vnoučaty, byly opravdu chráněny. Ze zkušenosti víme, že získat souhlas s menšími úpravami staveb je velmi těžké, i když jsou často viditelné pouze z perspektivy stavebníka. Ovšem plánované bytové domy, které budou mít víc pater než místní škola, svou šíří obsadí pozemek od plotu k plotu, a beze zbytku využijí krásnou vyhlídku do parku bývalého hotelu Praha, by do zajista část těchto hodnot nenávratně znehodnotily pro nás pro všechny.

Jana a Jiří Dlouzí

Jak vidím Hanspaulku já

Kodymka a Kostel sv. Matěje

Proč jsem si je vybral?

Kostel sv. Matěje – dívám se na něj celý život z postele, mají tam slavný perníkový betlém, občas do jeho okolí chodíme na procházky nebo navštěvujeme mše.

Kodymka (Fišerka) – chodil jsem sem do školičky, mají tam divokou zahradu, o kterou se nestarají, aby tím podpořili výskyt čolků, brouků ježků atd., které děti mohou chytat a pozorovat je.

Usedlost KODYMKA (FIŠERKA)

HISTORIE

První zprávy jsou z roku 1634, kdy tu byl vinařský domek. Když v roce 1648 koupil vinici Pavel Daniel Termanus, primátor Nového města pražského, nechal tu brzy vystavět příbytek pro vinaře vedle staré „skříňky“. To ukazuje na poměrně rozsáhlou vinařskou výrobu. Poté usedlost vlastnili mniši z břevnovského kláštera a slovanští benediktini u sv. Mikuláše na Starém Městě. V roce 1720 ji pak prodali Janu Ondřeji Fišerovi, písaři při zbrojnici (po něm také získala své nejznámější jméno). Ten stavbu také velmi rozšířil. V roce 1856 koupil usedlost Filip Stanislav Kodym, který v ní bydlel až do konce svého života a po kterém se jí říká spíše Kodymka. Po znárodnění v roce 1948 sídlil v domě Keramoprojekt, ale Kodymovi v něm bydleli i za komunismu. Kodymka je v držení rodiny dodnes.

SOUČASNOST

Část budovy a zahrada od roku 2009 slouží jako Dětský klub Kodymka, kam chodí

děti od dvou let na různé kroužky. Největší zajímavostí je chovatelský kroužek, který vede potomek F. S. Kodyma Petr Kodym. Jejich zahrada je tzv. zahrada starého typu, to znamená, že se o ni naschvál moc nestarají, aby zde mohl žít hmyz i různí drobní živočichové a taky ptáci. Jsou tam dvě jezírka, ve kterých žijí čolci a vodní želvy. Kodymovi chovají i množství plazů, králíky, psy, kočky, morčata atd. Rodiče do Kodymky své děti posílají nejčastěji proto, aby si zde mohly užít zvířata, která doma nemohou mít.

Zvířata pomáhají i dětem s různým postižením.

S. Kodym žil v letech 1811–1884. Psal knihy o chemii, fyzice, zdraví, zemědělství, byl politik, lékař, buditel, novinář, vynálezce a mnoho jiného. V knize *Památníček od Matěje* z roku 1947 se o něm píše: „Velmi zasloužilý, vynikající náš hygienik MUDr. Filip Stanislav Kodym, zakladatel novodobé naší literatury zdravotnické a vůbec lékařské. Málokdo si bohužel dnes již u jeho hrobu připomíná, že tento vynikající český člověk doby probuzenecké zde v nejbližším okolí působil,

a tak tu našel i místo svého posledního odpočinku. Svoji Kodymku v sousedství u vyzdřeného rybníčka pod svatomatějským kostelíkem na konečné stanici nynějšího trolleybusu, statek to s krásnou zahradou plnou ovocných stromů, borovic a modřínů, daroval Svatoboru. Bohužel byla Kodymka za naší doby bezohledně rozparcelována a její vzrostlé stromové vykácením tak prořídlo, že tím zdejší celá krajina u svatého Matěje byla velmi ochuzena a pozbyla tak zase jedné ze svých přírodních krás, v moderní době stále více do nenávratna mizejících. Kamenný náhrobek Kodymův má tvar trojúhelníku postaveného na svou základnu, nese číslo hrobu 186–187 a jeví vskutku originální úpravu. Je na něm vymodelována lidská lebka, ovinutá lipovou větví, což jest symbol lékařské i národní činnosti Kodymovy.“

Od Veroniky Kodymové jsem se dozvěděl, že:

- Pan Kodym byl lékař a napsal knihy o zdravotvědě, ale i elektřině. Vymyslel například
- Zdravotní desatero, což byly vtipně napsané rady, jak se o sebe člověk má starat, aby byl zdravý. Jedna z rad byla třeba: „Nepij sto let starou vodu!“
- V knize *Naučení o živlech, jejich moci a vlastnostech* píše o elektřině: „Tuť tedy nový obor, jenž se nám otvírá – obor nové činnosti živelní. Co obor ten v sobě zavírá, o tom za starodávna věděli málo nebo nic; věděli toliko o jantaru, že byv pošoustán, drobné věci k sobě přitahuje i pak odstrkuje. A protože jantar jmenuje se po řecku elektron, dáno celé té vlastnosti či působnosti jméno elektřičnost. Avšak jak jsme se přesvědčili, působnost tu

nalézáme i při jiných věcech: mimo jmenované našli bychom ji například i při kalafuně, smůle, při všeliké ztuhlé pryskyřici, při síře aj. Ano působnost ta jeví se nám i v povětrí, to způsobem často ohromujícím. Hromový blesk není než výjev působnosti té. Nuže jak působnost tu nazvati? Električnost-li? Učiníme moudřejši a sobě znamenitě polehčíme, když se chopíme názvu, jak jej byl slavný zakladatel přírodovědecké mluvy české, Presl, uvedl – názvu to, majícího svůj základ v mluvě staročeské i vůbec slovanské. Dle svědectví starobylého spisu (*Mater verborum*) říkali staří Čechové hromovému blesku mlň. Z toho medle utvoříme si název mlno a to sloužiš nám na vyznačení toho, co jiní jmenují električnost či elektřinu, učení pak neboli výklad o mlnu jest mlnověda čili mlnozpyt.“

- Vynalezl kamna na spodní tah.
- Založil *Hospodářské noviny* a propagoval pěstování kukuřice.
- Na svém pozemku si zřídil pokusnou zahradu, na které v roce 1880 pořádal první letní tábor jménem *Feriální osada*, kam jezdily děti z Prahy poznávat kouzlo přírody.
- Snažil se prosadit školky, aby se i děti, které ještě nechodí do školy, mohly vzdělávat. Stejně to bylo s městskými knihovnami.
- Přátelil se s významnými českými buditeli, jako například Boženou Němcovou nebo Vojtou Náprstkem. Jejich přátelství ilustruje to, že jednoho dne vzal Vojta Náprstek se ženou koš plný párků, jeli za Kodymovými a slavnostně jim tyto párky předali.
- Kodymův otec i dědeček byli geologové a provedli první geologické

zmapování českých zemí (i dnešní studenti, kteří psali o geologickém průzkumu České republiky, pořád odkazují na jejich práci).

- Neví, že by Kodymku její předek daroval spolku Svatoboru, jak se píše v Památníčku od Matěje.

KOSTEL SV. MATĚJE

HISTORIE

Kronikář Václav Hájek z Libočan napsal, že podle pověsti nechal první kostelík (rotundu), resp. kapli na tomto místě postavit v roce 971 kníže Boleslav II. Pobozný poté, co byl v lese Šárka napaden medvědem střežícím hroby Ctiradových bojovníků. Když ale chtěl knížete zabít, vystoupil z lesa muž, zvíře uhodil, a to uteklo do lesa. Představil se mu jako Ježíšův apoštol a služebník Matěj, přeměnil se ve světlo a zmizel. Proto kníže na místě setkání nechal postavit kostel a zasvětil ho svatému Matěji.

Existují ale i jiné pověsti. Jedna praví, že divoká šelma byl jen ochočený medvěd chalupníka Matěje. První písemná zmínka o kostele však pochází až z roku 1404. V roce 1770 byl zbořen a nahrazen novým, vybudovaným v témže roce na témže místě nákladem Františka Xavera Strachovského rytíře ze Strachovic, probošta Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze. Nový kostel byl 4. července 1771 benedikován a 29. září téhož roku vysvěcen pražským světícím biskupem Janem Ondřejem Kaysrem. Na jaře 1840 zasáhl kostelní vížku blesk, vyhořela střecha věže a byly roztaveny a zničeny oba dva zvony. Kostel byl v 19. století několikrát upraven, ale zachoval si svou původní podobu z 18. století.

Historie je mnohokrát podrobně popsána v knihách i na internetu, a proto ji dál nebudu popisovat.

PERNÍKOVÝ BETLÉM

Kostel sv. Matěje je v posledních desítkách let navštěvován hlavně kvůli perníkovému betlému. Ten vznikl vlastně náhodou, když páter Jan Machač dostal o Vánocích 1972 od Heleny Horálkové darem pár perníkových figurek, aby je rozdal ministrantům. Jemu se ale zalíbily a raději je vystavil v kostele. V dalších letech se tento dárek rozrostl a jesličky měly přes 300 figurek, na nichž jsou namalovány barevnou polevou kroje z Čech, Moravy a Slezska. Paní Horálková také s perníkovými figurkami natočila krátký film *Voda čerstvosti* (který jsem viděl). Části těl a pohybujících se věcí jsou jednotlivé perníčky. Dnes (od roku 2002) betlém vyrábí učeň paní Horálkové Daniel Zítka. Některé původní figurky byly zakonzervovány a používají se dodnes.

František Souček

Nová kniha Běly Janošíkové

Zajímavá kniha Běly Janošíkové *Jenom pár hadříků* nese formální znaky odborné publikace o historii, vývoji a trendech módy, ale lehkost stylu a výstavba textu nezapře, že autorka je rovněž básnířka.

Svou prózu pojímá jako volný verš. Od jednoho nápadu, který ji zaujme, přechází k druhému, který je mu tematicky blízký. A není to od věci, protože francouzské slovo „vogue“ charakterizuje módu jako „vlnivý cyklus“, jako věc nestálou, prchavou, směřující zdánlivě ke svému konci, ale jen aby mohla začít znovu a zcela jinak.

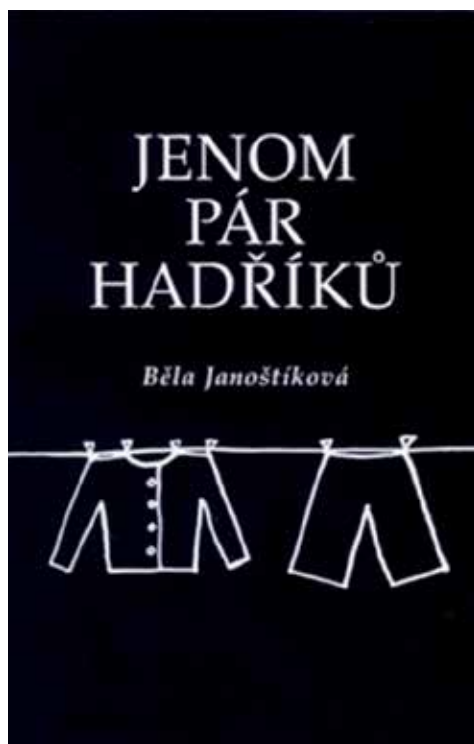
Vyprávění o módě začíná zdrojem neautentičtějším – výrokem Boha z knihy Genesis, v níž Bůh v nejkritičtější chvíli, kdy vyhání Adama a Evu z Ráje, nechá je odejít zakryté pouze listem, ale jak se dočteme „udělal Adamovi a jeho ženě košile z kůže a oděl je.“ (*Genesis, 3, verš 21*).

Autorka si všímá i dějinných zajímavostí. Původní modelky, které předváděly módu z nejluxusnějších pařížských krejčovských salonů nebyly živé, byly to panenky (pandora), oblečené do nových modelů, aby švadlenám předvedly, co se bude v sezóně nosit. Panenky křižovaly Evropou, až jim tuto kratochvíli ztrhl sám Napoleon, protože dokázaly bez překážek pašovat také vojenské špionážní zprávy. Jejich činnost nahradily módní časopisy, první vznikl v roce 1672, které se zvolna dostávaly i do těch nejuvzdálenějších míst.

„Klíčem k pravé eleganci je jednoduchost. Jednoduchost, to je elegance“ nechala se slyšet Coco Chanel. A moderní

dámy se nehodlaly nechat spoutat upjatou módou počátku 19. století, kdy vkus druhému císařství udávala císařovna Eugénie. Dobou, kdy dámám kvůli jejich obručím – výztužím z ocelových drátů – dělalo často potíží projít dveřmi. Dámský oděv zabíral velký prostor. Však také muži, včetně Vojty Náprstka žádali, aby dámám s „honzíky“ bylo zakázáno vstoupovat do tramvaje.

Ženy konce 19. století začaly cestovat, sportovat, jezdit na koni a kole, bruslit. Zrodil se úsporný módní styl – kostým. Na den své popravy v r. 1917 si Mata Hari oblékla nejnovější model od Creeda.

Módní návrháři bohatli.

Levi Strauss se vydal z konzervativního Bavorska do Ameriky za lepším životem. Nejdřív oblékl zlatokopy do neobnositelných kalhot s praktickými kapsami připevněnými měděnými nýty. Uspěl! Svět se oblékl do modrých džinsů. Za svobodu Itálie si v nich vyrazil do boje i Giuseppe Garibaldi. Evropa je dodnes hojně zabarvena do modra.

Móda nezasahovala tedy jen ženy.

Podobně jako L. Strauss překvapil západní Evropu svými klobouky John B. Stetson. Bez jeho klobouků si

nedovedeme zrod Ameriky, divoký západ s westerny a kovboji představit.

Móda se nevyhnula ani armádě. Pozorujeme-li generalitu kolem Františka Josefa I. máme pocit, že jsme na plese, kde se rozlévá jen radost a pohoda.

Ale móda pronikala i do drobnějších věcí. Vezměte takové ponožky. Středověk je neznal. Nohy se omotávaly úzkými pruhy látky – onucemi. Pletené ponožky se objevily až v 16. století ve Španělsku. Anglický král Jindřich VIII (ten, co vystřídal 6 manželek a 3 z nich skončily na popravišti) jich pár dostal a královsky si jich považoval. Ke slovu přišly i módní doplňky, na které doplatily stovky sobolů, lasiček, tchořů, aby jejich kožšina přitahovala obtížný hmyz. Tyto tzv. „bleší kožšinky“ dokládají, že i nejelegantnější dámy měly něco, za co by se dnes musely stydět, ale tehdy to měl kdekdo.

Jak si představuje autorka ideální šat?

„Ideální šat je lehký a nadýchaný. Podle potřeby dovede hřát i chladit. Snadno se do něj dá vklouznout a snadno z něj vyklouznout. Takový šat nikde neškrtí ani se nenapíná. Dostává se ho všude. Přizpůsobí se pohybu, skýtá volnost, a přitom padne jako ulitý. Ideální šat dokáže lichotit postavě, neboť zvýrazní to, co je na chlubení, případně rychle zakryje, když náhodou se chlubit není čím. Oslovuje barvou, získá si pozornost nepatrnou drobností, stejně jako patrnější neobyčejností. Promlouvá z duše nejaktuálnějšímu okamžiku. Přitom všem v jediné vteřině člověka dokáže přenést do jiného času i prostoru a jiných světů. Stačí do šatu vstoupit. Patrně přišel z času nad časem. Opatrně otevře náruč, člověka přitáhne a už ho zázračnou rychlostí přenáší blíž světům a času bez hranic.“

Zdeněk Jonák

Vynikající učitelé 2018

Na začátku školního roku obdrželo devět pedagogů Prahy 6 titul Vynikající učitel 2018. Třetinu oceněných tvořily učitelky z hanspaulské školy:

- učitelka matematiky paní Eva Kaufmanová s 55letou praxí ve dvou školách Prahy 6,
- učitelka výtvarné výchovy, pracovních činností, finanční gramotnosti a dějepisu paní Barbora Tocháčková, všestranná a velice aktivní, která stihne obrovské množství práce,

- dlouholetá učitelka MŠ Kohoutek paní Ivana Obermajerová, autorka žádaného souboru Vzdělávacích kartičkových her pro předškoláky, které rozvíjejí dovednosti dětí před jejich vstupem do základní školy.

“Bez vynikajících učitelů těžko budeme mít skutečně vzdělané děti“, ocenil práci učitelů ve svém projevu místostarosta pro školství Jan Lacina.

Marie Pojerová

Můj první Slet

Byl to můj první všesokolský slet. Jako účastníka i jako diváka. To, že budu cvičit skladbu Ženobraní jsem věděla již v květnu minulého roku. To, že budu cvičit skladbu Siluety, jsem se dozvěděla až na místě v září na Hanspaulce. Nevím, zda mne oslovila skladba samotná nebo spíše naše cvičitelka Sandra. Myslím, že oboje.

Nelituji ani jednoho. Skladby jsou úplně jiné a každá také nabízí něco jiného – pro diváka i pro cvičence. Siluety, to je živel spojený s obručí, kterou ze začátku alespoň v mém případě nebylo vůbec snadné ovládat. Ne nadarmo se jeden z prvků skladby jmenuje blesk. Dneska jen mohu říci, že kdybych neměla svoji novou velkou a prostornou kancelář, tak bych se s obručí nedomluvila dodnes. V polední pauze, kdy kolegové odešli na oběd, jsem si pustila na počítači „manuál“ a učila se jednotlivé prvky. Ty jsme potom dávaly dohromady v tělocvičně. Ještěže ta kancelář je tak prostorná a má vysoké stropy – lítalo to všude možně.

Pro mne to byla výzva – naučit se něco nového. Zúročila jsem svoje několikaleté cvičení aerobiku a vrhla se na cvičení s náradím. To mne posunulo dál. Myslím, že ne nadarmo tato skladba získala nejvíce ohlasů. Pochopila jsem, že obruč je „součástí mého těla“, a také to, co je pospolitost ve skupině. Bez holek bych to nezvládla. Za to jim patří můj velký dík.

Ženobraní, to je skladba pro Ženy. Schválně píšu velké Ž. V ní můžete předvést veškerý svůj půvab. Půvab vyjádřený prostřednictvím tance, který je jedním z druhů komunikace. Tancem vyjádřit

svůj vztah ke světu a k životu samotnému. Skladba jedinečná a také náročná. Každá cvičenka měla své nezastupitelné místo, a přitom bez celku by nebyla nikým, ale také by celku chyběla.

Když jsme tyto skladby zacvičily, neměly jsme daleko k slzám. Když vběhnete do Edenu, zvláště večerně osvětleného, už to je velký zážitek. Intenzivní potlesk provázel cvičence od seřadiště až po odchod do šaten. Když netleskali sokolové, kteří dobře vědí, kolik práce za tím vším je, tak tleskali úžasní diváci. Byli tam naši rodiče, partneři, kamarádi, kolegové a všem se to moc líbilo.

Když mi moje příbuzná, která cvičila na posledním všesokolském sletu v roce 1948, řekla, že na to v životě nezapomené, tak jsem pochopila, co tím myslela. Na tohle se prostě nedá zapomenout! Na tu krásu, dřinu, atmosféru, sounáležitost všech sokolů, solidaritu. Myslím, že všesokolský slet přispěl k důstojné oslavě 100 let výročí republiky. Když se dívám na záznamy sletu, tak mi ještě teď tečou slzy a mám husí kůži.

Díky, že jsem to mohla zažít. Díky, že jsem mohla být u toho. Díky také autorům a autorkám skladeb, že napsali něco tak krásného. Každá skladba měla svůj půvab. Díky cvičitelům a cvičitelkám za jejich trpělivost.

Možná by bylo dobře, kdybych solidaritu, která byla v Praze v době sletu, mohla zažít i někdy jindy. Dá-li Bůh dobré zdraví, fyzickou kondici a příznivé životní okolnosti, tak se za šest let uvidíme. Co říkáte?

Renata Salátová

Co dýcháme doma?

V zimním období trávíme v místnostech více času než v létě. Kde je vzduch více znečištěný, uvnitř nebo venku? Silný provoz aut a smogové situace v zimním období vedou k domněnce, že uvnitř je ovzduší přeci jen lepší.

Vzduch v místnosti je znečištěný stejně, jako venkovní, zhoršuje se ale ještě vlivem škodlivých látek vznikajících z naší činnosti v bytě. Z čisticích prostředků, nábytku, plastů, hraček, my sami ho „obohacujeme“ o další nečistoty: spaliny z hoření svíček vonných i normálních, plísně při častém sušení prádla, a pokud navíc nevětráme, nebo větráme nedostatečně, ještě o vydýchaný vzduch. Pak se divíme, že nás i doma pálí oči, škrábe v krku, pokašláváme. Vzduch v místnosti, kde nevětráme, může být až pětkrát znečištěnější, než venku!

Přirozené denní světlo je pro člověka nezbytné a působí jako přirozené antidepressivum. Zvláště ranní slunce je nejúčinnější (při zavedení celoročního letního času by se od konce října rozednívalo kolem osmé hodiny, od poloviny listopadu do poloviny února by děti chodily do školy za tmy a rozednívalo by se kolem deváté hodiny). Správný chod biologických hodin podporuje intenzita světla 1000 lx, v budovách bývá běžně 300 lx. Nedostatek denního světla má negativní vliv na náladu, zhoršuje kvalitu a délku spánku a je příčinou mnoha depresí.

Co má vliv na horší kvalitu vzduchu v interiéru:

- sprchování
- sušení prádla
- žehlení
- vaření
- práce s ohněm (svíčky, kamna a krby

- s nedokonalým odtahem spalin)
- kouření
- osvěžovače vzduchu
- úklid s chemickými prostředky

Vzhledem k velkému množství času, které v zimním období v budovách trávíme, je množství škodlivých látek, kterým jsou vystaveni dospělí i děti, znepokojujivé.

U nové výstavby je hlavním trendem energetická úspornost budov, jejím vedlejším důsledkem je vyšší znečištění vzduchu než u dřívějších tepelně nedokonalých budov. Asi znáte kanceláře, v nichž nelze otevřít okna a klimatizace s nevyměňovanými filtry vede k vyšší nemocnosti zaměstnanců. Pokud již musíte v takovém prostředí trávit minimálně třetinu dne, snažte se přitom co nejvíce času trávit venku – cestou do práce, v polední přestávce, po pracovní době. Doma co nejvíce větrejte, omezte zapalování svíček, zbavme se výrobků (i úklidových prostředků) obsahujících toxiny.

Jak zlepšit kvalitu vzduchu v bytě:

- větrat 3 – 4× za den
- při sprchování zavírat dveře do koupelny a větrat oknem nebo zapínat ventilátor
- při vaření používat odsavač vzduchu nebo větrat oknem
- sušit prádlo venku
- nezapalovat svíčky, ani vonné (Vánoce jsou výjimkou)
- nepoužívat osvěžovače vzduchu
- pravidelně uklízet, odstraňovat prach.

Zdravý životní styl je dnes hlavním trendem u starších, mladších i u dětí. V rodinném rozpočtu se zvyšují výdaje za zdravé a kvalitní potraviny, chytrá zařízení, monitorující náš pohyb, sportovní aktivity a fitness centra. Ke zdravému životnímu stylu by měla patřit i péče o zdravé prostředí v bytě, o dostatek světla a čerstvého vzduchu.

L. Čumplová

Ještě vám káva chutná?

Zdánlivě zcela zbytečná otázka, avšak v poslední době jsem z radosti a dobré chuti vypité kávy začal mít problém.

Kávu piji jeden, výjimečně dva šálky denně, jako součást chvilky oddechu v pracovní pauze uprostřed odpoledne. Při pití šálku kávy nepracuji, jednoduše si chuť kávy a malého zákusku plně vychutnávám. Mám však problém, s množstvím odpadu, které kvůli vypití jednoho šálku kávy vytvoříme.

V minulých dobách se prodávala pražená zrnková káva v papírových pytlících a v prodejnách byly strojky na umletí kávy. Stále mi zní v uších zvuk dvojího klapnutí páky o trubku, na které byl navlečený pytlík a pak se vysypal zbytek umleté kávy do pytlíku. Pytlík neumleté kávy byl kdysi dávno základní jednotkou úplatku za provedenou práci nebo službu nebo jako objednávka na práce či služby budoucí. Následovalo uvaření typického „turka“ se sedlinou, lidově lógreem na dně šálku. Lógr pak skončil buď v koši na odpadky nebo častěji v odpadu dřezu či umyvadla v kuchyni, kuchyňce nebo umývárně. Lógr občas ucpal odpad, a to by l asi tak jediný problém se zbytky z uvařené kávy. Odpadem při vaření kávy byl lógr a občas papírový sáček od kávy.

Dnešní dynamická, požitkářská a moderní doba nám přináší možná větší chuťové zážitky při pití kávy, ale za cenu mnohonásobně většího množství odpadu. Podlehl jsem lákavým reklamám a zakoupil kávovar, vyrábějící kávu z kapslí naplněných umletou kávou. Do stroje vložíme kapsli, stroj protlačí kapslí vařící vodu a káva je připravena. A co jsme vyrobili mimo kávy k pití? Obtížně zpracovatelný odpad – směs plastů, kovů, biologické

hmoty a vody. Nejspíše nezpracovatelný, přírodou nezlikvidovatelný, nespalitelný.

Kapsle je vylisována z plastické hmoty a obsahuje – v řezu odzdoła: složitý plastový výlisek, který brání ucpání výtokového otvoru z kapsle. Výlisek je držen ve správné poloze děrovanou hliníkovou folií, nad ní je mletá káva a ta je shora uzavřena děrovanou folií z plastické hmoty. Tato sestava je uzavřena v kapsli další plastovou folií, již s barevným potiskem – druhem kávy a výrobcem. Tedy biologická hmota, která se má vrátit do koloběhu v přírodě, je shora zakryta dvěma plastovými foliemi a zdola hliníkovou folií.

Navíc v prostoru mezi horními foliemi zůstane v každé kapsli cca 10–12 cm³ vody, což činí kapsli nehořlavou, nespalitelnou.

Jiná firma vyrábí kapsle z hliníkového plechu a káva je uzavřena shora také hliníkovou folií. Tedy bez plastů a v těchto menších kapslích není žádná zbytková voda, pouze vlhký lógr.

Abych svůj hřích s výrobou tohoto druhu odpadu poněkud odčinil, tak po dopití šálku kávy každou kapsli otevřu, vyliji vodu, vyřizu obě horní folie, lógr vyklepnu do kompostovatelného odpadu a vyřizu hliníkovou folii. Všechny plastové díly odložím do plastového odpadu a hliníkovou folii do hliníkového odpadu. Tato procedura mi trvá méně než jednu minutu. K otevření kapsle a vyřiznutí folií stačí špičatý krátký kuchyňský nůž. A káva mi zase začala chutnat.

Pokud to i vy párkrát uděláte, budete překvapeni, jaké množství plastů, biologické hmoty a hliníku vlastně spotřebováváme kvůli požitku z vypití šálku kávy. Pokud to nebudete dělat, alespoň si uvědomíte, jaké množství nezpracovatelného odpadu produkuje.

Stále vám tak moc chutná káva vyrobená v tomto typu kávovaru?

Jiří Frynta

Proč advent nejsou koledy, ale roráty

Během dlouhého a složitého vývoje naši předkové vytvořili základní obsahovou náplň celého kalendářního roku, v němž se cyklicky opakovaly svátky církevní, společenské i ty, které vycházejí z přírodního rytmu roku. Něco málo z tohoto bohatého dědictví užíváme i my, třebaže mnoho zvyků, poezie i moudrosti v moderní době již upadlo v zapomnění. Na rozdíl od velikonočního období a dalších svátků, kterým se v současné společnosti nevěnuje tolik pozornosti, Vánoce neztratily na své všeobecné přitažlivosti. Vánoční období ovšem zahrnuje mnohem delší časový úsek, než je pouze Štědrý večer a následně dva dny vánočních svátků.

Nejprve nastává období přípravy – Advent, což latinsky znamená „příchod“, čímž se rozumí příchod Spasitele. Toto období se od 11. století ustálilo na čtyřech adventních nedělích, které symbolicky připomínají čtyři svíčky na adventním věnci. Adventní období má být tiché a usebrané, v podobném duchu jako postní období před Velikonoce. Po čtyřech týdnech střídmosti Vánoce teprve jaksepatří vyniknou!

Současná snaha o výzdobu se spoustou světel a mumrajem, včetně vánočních koled znějících už v době adventu (a občas i před jeho začátkem), je v protikladu k původnímu záměru Adventu, kterým bylo ztišit se a připravit se na velký svátek. Svůj význam má také to, že časový rozsah této přípravy je delší než vlastní jádro vánoční slavnosti. Adventní příprava je taktéž časem rorátů, které naši předkové měli ve velké oblibě. Roráty se zpívaly při jitřních bohoslužbách, které se konaly časně ráno, ještě za tmy, aby se naznačilo, že lidé bez Světla bloudí. Po čtyři týdny lidé zpívali adventní písně (a mohli zpívat všichni, protože roráty byly českým jazyce) a těšili se, jak se velké Světlo rozzáří o slavnosti Narození páně. Není náhodou, že Vánoce jsou načasované k zimnímu slunovratu, a celé období adventní přípravy přispívá k tomu, abychom během nejtmavšího období roku

Beata Alldor

Martina Čabanová

Anna Matlová

Kristína Němečková

neztratili ze zřetele paprsek naděje – naši touhy po návratu slunečního svitu.

Již více než deset let se na faře u sv. Matěje koná prodejní výstava Adventní zastavení, jejímž hlavním záměrem je poukázat na to, že Advent nejsou Vánoce. Záměru navracet se ke kořenům a přirozenému vnímání ročního cyklu se věnují také pořady cyklu „Ad honorem St. Mathiae“, které v kostele sv. Matěje připravuje hudební uskupení Hora Fugit ve spolupráci s formujícím se Komunitním centrem Matěj. Adventní koncerty tudíž nabízejí adventní (ne vánoční!) hudbu a jsou tak pro naše uši i duši zároveň alternativou k předčasně znějícím vánočním koledám. Přestože letos se z organizačních důvodů tradiční výstava na faře nebude konat, adventní koncert s ní spojovaný se uskuteční. Věříme, že v příštím roce se už opět naše Adventní zastavení podaří zorganizovat v plném rozsahu. Letos si toto uskromnění vynahradíme kulturním zážitkem, neboť jsme k provedení tradičního adventního koncertu přizvali jihočeský soubor Dyškanti. Soubor vedený renomovaným muzikologem Martinem Horynou můžete znát i z rozhlasových vystoupení v rámci cyklu Liturgický rok.

Roráty bude možné nejen poslouchat (Adventní koncert u sv. Matěje 2. 12. se zaměřil na jejich podobu v rudolfínské době), ale také si je zazpívat, jak je již čtvrtým rokem zvykem v Trojiční kapli na Hadovce (21. 12. – viz Kalendárium). Ráno, za tmy, se svíčkami bez elektrického světla – prostě se vším nepohodlím brzkého vstávání, zimou, odříkáním i kouzlem přítomného okamžiku, které pomáhalo našim předkům překlenout nejtemnější část roku. A tak i my se můžeme přidat a rozdmýchat možná už pozapomenuté dětské těšení se na Vánoce.

Beata Altior

Co bylo

Charitativní koncert z cyklu Via melodica, díky kterému může být hospicová péče Nablízku o něco víc nablízku potřebným, proběhl **9. září**. Hlavní hvězdou byl pěvec Roman Janál, který přijal pozvání zapět si s již osvědčenými zpěváky uskupení Hora Fugit. Zazněly skladby jako „Ich habe genug“ J. S. Bacha nebo Händlova oratoria. A po skončení se štedří obyvatelé Hanspaulky podělili ve farní zahradě na společném posezení o plody ze svých zahrad a skvělé marmelády z nich, aby si je jiní mohli zakoupit a zmnožit tak sbírku určenou právě hospicové péči. Svátek svatě Ludmily se tak dočkal lokální, ale komplexní oslavy plné kultury i hodování.

Marie Hodinářová

Svatomichaelská pouť, která proběhla v **sobotu 29. září** (od 14–19 hodin) již podeváté při kapli sv. Michaela Archanđela na Pernikářce, připravila návštěvníkům také hody, a to duchovní i hmotné. Za chladného ale slunečného počasí mohly nejen děti vidět celý příběh Mauglího nápaditě a mile zahrany souborem divadla Fígl, ozdobit si perníček s radou ro diny Jany Veselé, nebo vyrobit papírovou růžičku pod vedením Markéty Hanzlíkové. Po mši svatě, kterou slavil P. Michael Špán (z břevnovského kláštera) byly souborem Capella Michaelis předneseny nešpory Tarquinia Meruly pod vedením dalšího oslavence, kterým byl tradičně Michael Pospíšil.

Marie Kuldová

Dušíčkový koncert 3. listopadu připomenul nejen některé osobnosti uložené k odpočinku na svatomatějském

hřbitově, ale také duši poutního místa kostela svatého Matěje v jeho historické podobě. Původní rotundu připomenuly svým uskupením v prostoru spojené soubory Hora Fugit a Ludus Musicus, skladby procházely staletími spolu s úpravou kostela, až k jeho nynější podobě, a o doprovodné slovo se podělili František Běhounek, Beata Altior a Marie Kuldová. A na faře se poté lehce promrzlí posluchači spolu s umělci sesedli nad stylovým občerstvením z utopenců, věnečků a rakviček.

Marie Hodinařová

Co bude

Adventní koncert „RORÁTY Z RUDOL-FINSKÉ PRAHY“

neděle 2. prosince 2018 v 15 hodin v kostele sv. Matěje. Zazní vícehlasé rorátní zpěvy skladatelů z doby Rudolfa II. Vystoupí soubor Dyškanti pod vedením Martina Horyny.

Společně zpívané „RORÁTY“

pátek 1. prosince v 6:30 v kapli Nejsvětější Trojice na Hadovce, jitřní bohoslužba s českými „unhošťskými“ roráty.

Koncert „TŘÍKRÁLOVÉ KOLEDOVÁNÍ“

sobota 5. ledna v 15 hodin v kostele sv. Matěje. Vánoční a tříkrálové písně z českých barokních kancionálů v podání souboru Hora Fugit pod vedením Beaty Altior.

„STAROMATĚJSKÁ POUŤ“

sobota 23. února od 15 hodin v kostele a na faře sv. Matěje. Již tradiční Staromatejská pouť pořádaná k původnímu historickému svátku sv. Matěje. Procesí, historická hudba, něco z historie Svatomatejské pouti, doprovodný program na faře.

Vánoční stromky nepatří do popelnice

Odstrojené stromky lze volně odložit vedle popelnice, nebo k nejbližším kontejnerům na tříděný odpad. Lidé by měli stromky vyhazovat nejlépe den před odvozem komunálního odpadu, aby na chodnících nepřekážely zbytečně dlouho. Stromky odvážíme v běžných svozových dnech a jejich odvoz bude probíhat po celý leden a únor.

Umělé stromky rozhodně nepatří do popelnice, nebo kontejneru na tříděný či směsný odpad, ale do sběrného dvora.

Pražské služby

Zóna 30 na Hanspaulce

V průběhu listopadu 2018 bude na Hanspaulce (vyjma ulice Na Pískách a části Šárecké) zavedena zóna s dopravním omezením – max. dovolená rychlost 30 km/h a zákaz vjezdu nákladních automobilů nad 3,5 t.

Oblast je vymezena ulicemi Evropská – Na Vlčovce – Šárecká – Na Kotlářce – Zengrova – Na Kvintusce – Na Štáhlavce – Šárecká – Na Pískách – Fetrovská – Nad Šárkou – Soborská – Na Pahoubce – Nad Šárkou – Na Beránce – Na Černé hoře – Pod Beránkou – Horoměřická.

V celé oblasti bude zavedena přednost zprava, dojde tedy ke zrušení dopravních značek upravujících přednost na křižovatkách.

Souhlas s vjezdem nákladních automobilů nad 3,5 t vydává pro odůvodněné případy Odbor dopravy a životního prostředí, oddělení zón placeného stání, na pracovišti Uralská 4, Praha 6.

Praha 6

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ:

Tělocvičná jednota Sokol
a Základní škola Hanspaulka

Redakce: Mgr. Ludmila Čumplová

Redakční rada: Ing. Jiří Dlouhý, PhDr. Wanda Dobrovská,
Jiří Frynta, Mgr. Eva Hauserová, PhDr. Zdeněk Jonák,
Mgr. Marie Kuldová, Libuše Novotná,
Ing. Marie Pojerová (ředitelka ZŠ),

PhDr. Jindřich Schwippel, Ing. Ladislav Trojan
Za věcný obsah článků odpovídají autoři

E-mail redakce: casopishanspaulka@gmail.com

Grafická úprava: Markéta Jodasová

Korektury: PhDr. Zdeněk Jonák

Tisk: Kopírování Havránek, Jungmannova 3, Praha 1

Tělocvičná jednota Sokol Praha-Hanspaulka,

Na Hanspaulce 2, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 333 820

Číslo účtu TJ Sokol: 162860329/0800,
variabilní symbol 05010

E-mail: info@sokol-hanspaulka.cz

Internet: <http://www.sokol-hanspaulka.cz/>

Základní škola Hanspaulka,

Sušická 29/1000, 160 00, Praha 6

Tel.: 224 310 365

E-mail: zshanspaulka@zshanspaulka.cz

Internet: <http://www.zshanspaulka.cz>

Děkujeme spolupracovníkům, kteří bez nároku
na honorář píší články,
obstarávají grafickou úpravu, korektury a distribuci.

Uzávěrka tohoto čísla 18. 11. 2018

Uzávěrka příštího čísla 17. 2. 2019

Časopis je vydáván s finanční podporou

Městské části Praha 6.

Časopis Hanspaulka na internetu:

<http://www.sokol-hanspaulka.cz/html/casopis.php>

INFORMACE

■ KNIHOVNA ZŠ HANSPAULKA I PRO VEŘEJNOST

Přes devět tisíc knih pro děti i dospělé. Vchod ze Sušické ulice.

Otevřeno:	Pondělí	12 - 18
	Úterý	9 - 15
	Středa	12 - 15
	Čtvrtek	10 - 18
	Pátek	12 - 15

■ PUBLIKACE

Z HISTORIE HANSPAULKY

Zbylé knihy o Hanspaulce a starší čísla časopisu Hanspaulka

Kde? Ve školní knihovně ZŠ Hanspaulka

v pondělí, úterý a ve čtvrtek v provozní době knihovny.

■ INDIVIDUÁLNÍ DOUČOVÁNÍ ANGLIČTINY

pro žáky základních škol.

**anglická konverzace, domácí úkoly,
interaktivní cvičení, výukové programy**

CENA: dle dohody (150 až 200 Kč/hod.)

lenka.skopkova48@gmail.com, Mobil: 602 311 422

■ HLEDÁME POMOC

Hledáme spolehlivého staršího muže či ženu na obstarání
nákupů a drobnou výpomoc v domácnosti pro starého
pána žijícího poblíž Fišerky. Nabídky do redakce:

casopishanspaulka@gmail.com,
nebo do Sokola Hanspaulka.

■ HANSPAULSKÉ KALENDÁRIUM

- 2. 12. 15 h. kostel sv. Matěje:
Roráty z rudolfínské Prahy
- 5. 12. Mikuláš ve škole
- 21. 12. 6,30 h. kaple Nejsv. Trojice
na Hadovce: Roráty
- 22. 12.-2. 1. Vánoční prázdniny
- 5. 1. 15 h. kostel sv. Matěje: Tříkrálové koledování
- 8. 1. Obhajoba závěrečných prací 9. tříd
- 31. 1. Vysvědčení
- 1. 2. Pololetní prázdniny
- 18-24. 2. Jarní prázdniny
- 23. 2. 15 h. kostel a fara u sv. Matěje:
Staromatejská pouť
- 28. 3. Den učitelů
- 29. 3. Noc s Andersenem
- 4. 4. Zápis do prvních tříd

ZŠ Hanspaulka

Foto z roku ?

Foto z roku 2018